

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р **Ирена Боянова Станкова,**

Медицински университет – София, Център по езиково обучение, физическо възпитание и спорт,

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”

по професионално направление 2.1. Филология (класически езици – фармацевтична терминология),

научна област 2. Хуманитарни науки,

за нуждите на Факултета по химия и фармация на Софийския университет „Св. Климент Охридски” ,

обявен в Държавен вестник, бр. 14/19.02.2016 г.

Относно: научно-приложната и изследователска дейност на единствения участник в конкурса гл.ас. д-р Михаела Панайотова Йорданова

1. Кратки биографични данни за кандидата

В конкурса участва единствената кандидатка гл. ас. д-р Михаела Панайотова Йорданова, щатен преподавател по класически езици и старогръцка култура в НБУ. Тя завършва средното си образование в Националната гимназия за древни езици и култури „Константин-Кирил Философ” през 1984 г. и специалност „Класическа филология” в Софийския университет „Св.Климент Охридски” през 1989 г. като магистър по класическа филология със специализация „Антична култура”.

В периода 1986 - 1990 г. специализира „История и теория на културата” във ФФ, СУ „Св. Климент Охридски”, между 1989 - 1990 г. специализира „Старогръцка култура” към Катедрата по класическа филология, ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски” и между 1992 – 1993 г. има специализация „Старогръцка култура” към Катедрата по класическа филология във Виенския университет.

От 1997 г. работи като щатен преподавател по класически езици и старогръцка култура в Нов български университет и като хоноруван преподавател по класически езици

в СУ „Св. Климент Охридски“. Между 2011 и 2012 г. работи като щатен преподавател по латински език към МУ – Пловдив и от 2012 г. е хоноруван преподавател по латински език и фармацевтична терминология към Факултета по химия и фармация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Гл. ас. д-р Михаела Панайотова Йорданова има 19 години трудов стаж като редовен преподавател в НБУ към момента на конкурса.

През 2005 г. Михаела Йорданова защитава дисертация на тема „Елински орфически паметници – интерпретативен и сравнителен анализ (5 в.пр.Хр. – 3 в.сл.Хр.) и става доктор по научната специалност 05.03.01. „Стара история (вкл. праистория)“, (Научна комисия №08, Протокол №15 от 16.11.2004 г.).

Член е на Федерацията на асоциациите на класическите филолози (FIEC). Участвала е в научни проекти: 1. 2004 г. Издание на критическа литература. Бенефициент – Национален фонд Култура; 2. 2006 г. Инициативи за годишнината на проф. Георги Михайлов. Бенефициент – Фондът за стратегическо развитие на НБУ; 3. 2007 г. Сборник от доклади, четени на конференция на департамента по Средиземноморски и източни изследвания.. Бенефициент – Фондът за стратегическо развитие на НБУ; 4. 2016 г. Издание на критическа литература. Бенефициент – Национален фонд Култура.

2. Научно-приложна и изследователска дейност на кандидата

Научните интереси на гл. ас. д-р Михаела Йорданова са насочени към културно-историческите модели в старогръцката и тракийската култура, като в последните години кандидатката изследва лечителството и проявите на магическа медицина сред тракийската общност. Едновременно с това е разработила учебни помагала по фармацевтична терминология, свързани с дейността ѝ като щатен и хоноруван преподавател на медицински специалности.

В Приложение №1 на документите за конкурса кандидатката представя 26 публикации, сред които една монография с резюме на немски език „Елински орфически свидетелства“, София, ЛИК, 2004 г.; 23 статии, като най-ранната е от 1999 г., от областта на тракийската култура; една учебна платформа „Език и цивилизация на древна Елада“, 2005 г.; учебни материали *Terminologia pharmaceutica*, София, 2012 г. и учебно ръководство под печат „*Nomina remediorum. Проблеми на фармацевтичната терминология.*“.

В настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (класически езици – фармацевтична терминология) д-р Михаела Йорданова участва с учебно помагало под печат *Nomina remediumum*. Проблеми на фармацевтичната терминология (в размер на 106 стандартни страници), за което представя служебна бележка от издателя; 13 статии в научни издания; списък с 39 цитирания и участия в научни форуми.

В Приложение №2 са посочени избрани участия с доклади и презентации в 15 научни форуми.

Според изискванията на чл. 105 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ, изм. 28 окт. 2015 г., от участника в конкурса се изисква представяне на публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

3. Приноси в научната и научно-приложната дейност на кандидата

Представените статии и учебното помагало следват следния хронологичен ред:

- „Стратегии при подхода към теорията на Аристотел за комедията”, Годишник на Департамент „Средиземноморски и източни изследвания”, НБУ, т. 1, 2002, стр. 16-19 (според копие на статията).

Статията датира от периода преди кандидатката да защити докторската си теза през 2005 г. В нея се разглежда въпросът за съществуването на загубена част от Аристотеловата „Поетика”, посветена на комедията като литературен жанр и различните подходи към този въпрос от Античността до съвременното.

- „Литературна теория и класически изследвания” – В: Годишник на Департамент „Средиземноморски и източни изследвания”, НБУ, т. 2, 2004, 10-18 (според копие на статията).

Авторката разглежда най-значителните езиковедски и литературни теории от 20 в., насочени към класическите изследвания, правейки преглед на различните течения и школи в Европа и САЩ.

- „Митът за Дионис в гръцката орфическа религиозност” – В: *Societas Classica*, Култури и религии на Балканите, в Средиземноморието и Изтока. УИ „Св.св. Кирил и Методий”, Велико Търново, 2008, 63-74.

Статията продължава изследванията за орфизма и орфическите паметници в Средиземноморието, като едновременно се прави сравнение със сведенията за орфическата религиозна у Питагор, Пиндар и се свързват с идеи на Хераклит и Емпедокъл. Изводите се отнасят към доктрината на ранния орфизъм.

- „Орфизмът – тези, дискусии, проблеми” – В: *Проблеми и изследвания на тракийската култура*, т.IV, ИМ „Искра”, Казанлък, 2009, 13-24.

Разгледани са подходите за изследване на орфизма до 80-те год. на 20 в. и авторката прави извода, че според базата данни на изворите, проучени през този период, максималистичният подход при тракийските изследвания има по-добри постижения.

- „За северната граница на ахейската епика” – В: *Studia Classica Serdicensia I*, УИ „Св. Кл. Охридски”, София, 2010, 401-408.

Изложена е хипотезата за съществуването на ранен епос за възхвала на владетеля Резос според аналитичната школа в изследването на Омировите поеми. За доказателство за използвани антични поеми и драми, както и запазени предания и епически песни от местата, където е засвидетелстван култът към Резос.

- „Диаспора и есхатологична вяра. Орфизмът в Олбия Понтика” – В: *Studia Archeologica Universitatis Serdicensis, Sofia*, УИ „Св. Кл. Охридски”, София, 2010, 251-261.

В публикацията е направен преглед на теоретичните изследвания за орфизма до 80-те год. на 20 в., като са посочени и отделните интерпретации на археологическите паметници.

- „Родопският хероон на Резос в свидетелството на Флавий Филострат (Philostr.Her.62 ff)” – В: *Проблеми и изследвания на тракийската култура*, т.IV, ИМ „Искра”, Казанлък, 2011, 144-154.

Основно са изследвани позоваванията на Флавий Филострат, който представя в сборника си „Хероикос” от 219 г. тракийско предания за Резос и лечителските му умения. Разгледани са устните традиции, писмените свидетелства, етимологията на името, сведенията за култа, свързани с Резос.

- „Изображенията на Орфей мистагог в южноиталийската вазопис” – В: *Varia Thracica*, АИ „Марин Дринов”, София, 2011, 82-96.

Публикацията описва сцените с Орфей, изрисувани на вази от Южна Италия, Апулия и Сицилия (от началото до последната четвърт на 4 в пр.Хр.) в контекста на орфизма, в който Орфей е посредник между света на живите и мъртвите. Направени са изводи за митичните архетипи в гръцките територии.

- „Име и памет. Към етимологията на Резос” – В: Проблеми и изследвания на тракийската култура, т. VI, ИМ „Искра”, Казанлък, 2013, 120-130.

Отново е изследвана етимологията на името на владетеля Резос, като са посочени трансформации на владетелски наименования в антропониими и в други религиозни системи.

- “*Hagna Thymata*. Антропологични аспекти на безкръвната орфическа жертва.” – В: *Studia Classica Serdicensia II*, УИ „Св. Кл. Охридски”, София, 2013, 123-133.

Разгледани са проявите на орфизма, свързани с катарзиса, приет като сакрална чистота и изпълнението на ритуалното очистване, като са посочени сравнения между орфическата аскеза и гръцките ритуали.

- “*Rhesos Anthropodaimon. Aspects of Thracian Heroisation*”. – In: *Angels, Demons and representations of Afterlife within the Jewish, Pagan and Christian Imagery*. Coord. Iulian Moga. Ed. Univers. “Alexandru Ioan Cusa”, Iasi, 2013, 268-279.

В публикацията са събрани и анализирани етимологията на името, устната традиция на епоса и съхранените писмени свидетелства за Резос, за да се открие почитането му като херос-лечител.

- “*Healing and Sacred Medicine in Ancient Thrace*” – In: *Studia Classica Serdicensia V, Monuments and Texts in Antiquity and Beyond. Essays for the Centenary of Georgi Mihailov (1915-1991)*. УИ „Св. Кл. Охридски”, София, 2015, 544-552.

Статията има за цел да докаже наличието на модел на хероса-лечител, който модел произлиза вероятно от предгръцкия субстрат и е свързан с лечебни практики на общността, като образът на владетеля се смесва с образа на лечителя.

- “*Immortal Mortals: Heroic Ideology in the Thracian Myth and Cult*” – In: *Orpheus XXI*, Institut of Thracology, Sofia, 2016, 65-74.

Авторката прави обзор на изследвания, отнасящи се до култа към тракийския херос и легендарния цар Резос, обобщавайки резултатите, получени от чуждестранни и български проучвания върху темата.

- *Nomina remediorum*. Проблеми на фармацевтичната терминология. (под печат, 106 стандартни страници)

Подзаглавието на помагалото е „Словообразователни модели на лекарствената номенклатура”. Структурата му е следната: Наименования в химическата номенклатура; Наименования на лекарствените средства и словообразователни модели при тяхното създаване; Приложение №1: Основни фармацевтични термини; Приложение №2: Честотни отрязъци при наименованията на лекарствените средства. Основната част на учебното помагало е заета от Приложение №3: Индекс на ЛС, регистрирани на българския пазар към м. януари 2016 г. Помагалото засяга фармацевтична тематика, предмет на изучаване в часовете по латински език в специалностите „Фармация” и „Помощник-фармацевт” към медицинските колежи, като дава информация за моделите, следвани при наименованията на лекарствата.

Част от обучението по фармация е свързано с познаването на международните непатентовани наименования – International Nonproprietary Names (INN), наричани още генерични. Тези наименования са одобрени и публикувани от СЗО. В Бюлетина на СЗО са публикувани около 7 000 генерични имена, а всяка година се добават около 100 на брой, като се препоръчват корени и суфикси с латински и гръцки произход, носещи информация за принадлежността на веществото към дадена химична или фармакологична група.

Анализирани са и начините за образуване на търговските наименования на лекарствените продукти, като наименованията могат да идват от името на растителната суровина, съдържащото се лекарствено вещество, името на фирмата-производител и т.н.

4. Заключение

Д-р Михаела Йорданова има своя принос в българската класическа филология и преди всичко в тракологията, с която се е занимавала през голямата част от кариерата си, преминала основно в Нов български университет. Тя е показала ерудираност и амбиция да се развива и утвърждава в различни области на филологията. Независимо, че основните й депозирани публикации са свързани с изучаването на орфизма, тракийския херос и

лечителството в Древна Тракия, през последните години кандидатката се е насочила и към медицинската терминология, и основно към фармацевтичната терминология, за което говори представеното учебно помагало „Nomina remediorum. Проблеми на фармацевтичната терминология”, което ще бъде отпечатано за новата академична година.

Въз основа на положителната ми оценка за научно-приложните приноси на д-р Михаела Йорданова предлагам кандидатката в конкурса на Факултета по химия и фармация към Софийския университет „Св. Климент Охридски” да получи академичната длъжност „доцент” в професионално направление 2.1. Филология (класически езици – фармацевтична терминология), научна област 2. Хуманитарни науки.

София, 12.07.2016 г.

Доц.д-р Ирена Боянова Станкова